EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.3.2022
COM(2022) 100 final

2022/0070 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

o določitvi pravil za uveljavljanje pravic Skupnosti pri izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini in sodelovanju)[1] določa, da lahko pogodbenici v skladu s pogoji iz navedenega sporazuma sprejmeta nekatere enostranske ukrepe.

Evropska skupnost za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Skupnost) lahko v zvezi z zadevami, ki spadajo v okvir Pogodbe Euratom, sprejme enostranske ukrepe v primerih in pod pogoji iz členov 718 in 719 Sporazuma o trgovini in sodelovanju, ne da bi morala prej uporabiti mehanizem za reševanje sporov. Zadevni enostranski ukrepi zadevajo delno ali popolno začasno prekinitev in delno ali popolno odpoved sodelovanja Združenega kraljestva v programih Unije.

Svet je v svojem sklepu o sklenitvi Sporazuma o trgovini in sodelovanju Komisijo pooblastil, da v imenu Unije sprejme navedene ukrepe, ki spadajo v okvir Pogodbe o delovanju Evropske unije[2], dokler se ne sprejme „poseben zakonodajni akt, ki ureja sprejetje ukrepov“, v skladu s tem sporazumom.

Komisija in Svet sta se dogovorila tudi o skupni izjavi, podani ob sklenitvi Sporazuma o trgovini in sodelovanju, v kateri je navedeno, da si bo Komisija brez poseganja v svojo pravico do pobude na podlagi Pogodb prizadevala predlagati zgoraj navedeni posebni zakonodajni akt najpozneje do 31. marca 2022[3].

Ta zakonodajni predlog izpolnjuje to politično zavezo glede zadev, ki spadajo v okvir Pogodbe Euratom, in sicer pridružitve Združenega kraljestva programu Euratoma za raziskave in usposabljanje ter Evropskemu skupnemu podjetju za ITER in razvoj fuzijske energije, kar ureja peti del Sporazuma o trgovini in sodelovanju (Sodelovanje v programih Unije, dobro finančno poslovodenje in finančne določbe). Predlagana uredba zagotavlja, da lahko Skupnost pravočasno in učinkovito ukrepa za zaščito svojih interesov pri izvajanju in izvrševanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju. Predlagana uredba pooblašča Komisijo, da z izvedbenimi akti sprejme zgoraj navedene ukrepe ter jih po potrebi začasno prekine ali razveljavi.

---

[1] Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini in sodelovanju). Sporazum je bil glede zadev, ki spadajo v okvir Pogodbe Euratom, sklenjen s Sklepom Komisije (Euratom) 2020/2255 z dne 29. decembra 2020 o sklenitvi, s strani Evropske Komisije, in začasni uporabi Sporazuma med vlado Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska ter Evropsko skupnostjo za atomsko energijo o sodelovanju na področju varne in miroljubne uporabe jedrske energije ter o sklenitvi, s strani Evropske komisije v imenu Evropske skupnosti za atomsko energijo, in začasni uporabi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (UL L 445, 31.12.2020, str. 2). Začasno se je uporabljal od 1. januarja 2021, veljati pa je začel 1. maja 2021.

[2] Sklep Sveta (EU) 2021/689 z dne 29. aprila 2021 o sklenitvi, v imenu Unije, Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani in Sporazuma med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o varnostnih postopkih za izmenjavo in varovanje tajnih podatkov (UL L 149, 30.4.2021, str. 2).

[3] Izjava Komisije in Sveta o spremljanju in izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju, točka 3.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Za nobene predpise, ki bi urejali izstop države iz Skupnosti in partnerstvo Skupnosti z nekdanjo državo članico, ni precedensov.

Predlagana uredba je v razmerju do drugih določb prava Skupnosti, kolikor navedene določbe urejajo isti predmet urejanja, *lex specialis*.

Hkrati s Sporazumom o trgovini in sodelovanju je bil sklenjen Sporazum med vlado Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska ter Evropsko skupnostjo za atomsko energijo o sodelovanju na področju varne in miroljubne uporabe jedrske energije[4].

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Sprejetje enostranskih in izvršilnih ukrepov na področju programov Unije za raziskave in razvoj, med drugim, ureja ločen zakonodajni predlog.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravne podlage so določbe Pogodbe Euratom, ki urejajo področja, na katerih bi lahko bilo treba sprejeti enostranske ukrepe, in sicer členi 7, 47 in 48, v povezavi s členom 106a, ki določa, da se člen 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije uporablja za Pogodbo Euratom.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ni relevantno.

- **Sorazmernost**

V obsegu, v katerem so pravice Skupnosti, ki se uveljavljajo, določene v Sporazumu o trgovini in sodelovanju, predlagani ukrepi ne presegajo tistega, kar je nujno potrebno za doseganje cilja zagotovitve hitrega in učinkovitega uveljavljanja navedenih pravic. Poleg tega pogoji, ki se na podlagi Sporazuma uporabljajo za sprejetje enostranskih ukrepov, zagotavljajo, da so ti ukrepi omejeni na to, kar je nujno potrebno za doseganje posebnih namenov, določenih v sporazumih.

- **Izbira instrumenta**

Zastavljenemu cilju, in sicer določitvi splošnih načel in enotnih pogojev za uveljavljanje pravic, ki jih ima Skupnost na voljo pri izvajanju in izvrševanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju, najbolje ustreza oblika uredbe.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Pobuda je postopkovne in institucionalne narave.

[4] Sporazum, sklenjen v skladu s Sklepom Komisije (Euratom) 2020/2255.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Ocena učinka ni bila izvedena iz naslednjih razlogov:

1. Komisija nima na voljo nobene možnosti politike, ker: (a) predvideni predlog določa, kako se ukrepi, ki so že bili dogovorjeni z mednarodnim sporazumom, sprejemajo v Skupnosti, pri čemer ni manevrskega prostora za odstopanja, in (b) Komisija se je pred Evropskim parlamentom in Svetom zavezala, da bo do določenega datuma predložila predlog tega zakonodajnega akta.
2. Glede na postopkovno naravo akta ni pričakovati neposredno opredeljivih učinkov.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Ukrepi, sprejeti v skladu s predlagano uredbo, bi predstavljali zakonite ukrepe Skupnosti v skladu z Listino o temeljnih pravicah. Ta ukrep bi bil namreč sprejet v skladu z zahtevami, da pristojni organi ukrepe sprejmejo na podlagi ustrezne pravne podlage, zaradi uresničevanja legitimnega cilja, in sicer uveljavljanja pravic Unije na podlagi navedenih sporazumov, ter v skladu z načelom sorazmernosti.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ni relevantno.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Pregled izvajanja predlagane uredbe je predviden v petih letih od začetka njene veljavnosti. To obdobje ustreza obdobju skupnega pregleda Sporazuma o trgovini in sodelovanju s strani obeh pogodbenic, kot je določeno v členu 776 navedenega sporazuma.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1 določa predmet urejanja predlagane uredbe, in sicer določitev pravil in postopkov za zagotavljanje učinkovitega in pravočasnega uveljavljanja pravic Skupnosti pri izvrševanju in izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju.

Te pravice se lahko uveljavljajo z enostranskimi ukrepi, kakor so opredeljeni v drugem odstavku navedenega člena v skladu s pravili iz člena 2 in po postopku v odboru iz člena 3.

Nazadnje, člen 5 določa, da Komisija to uredbo pregleda v petih letih od začetka njene veljavnosti, da se preveri, ali še vedno ustreza svojemu namenu –

2022/0070 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

o določitvi pravil za uveljavljanje pravic Skupnosti pri izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo ter zlasti členov 7, 47 in 48 v povezavi s členom 106a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posvetovanju z Znanstveno-tehničnim odborom,

(1) Komisija je 29. decembra 2020 v imenu Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Skupnost) sklenila Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani[5] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini in sodelovanju). Sporazum o trgovini in sodelovanju se je začasno uporabljal od 1. januarja 2021, veljati pa je začel 1. maja 2021. Sporazum o trgovini in sodelovanju zajema zadeve, ki so v pristojnosti Skupnosti, in sicer pridružitev programu Euratoma za raziskave in usposabljanje ter Evropskemu skupnemu podjetju za ITER in razvoj fuzijske energije, kar ureja peti del Sporazuma o trgovini in sodelovanju (Sodelovanje v programih Unije, dobro finančno poslovodenje in finančne določbe).

(2) Sporazum o trgovini in sodelovanju določa, da lahko pogodbenici v posebnih primerih ter pod pogoji in po postopkih, določenih v Sporazumu, sprejmeta enostranske ukrepe, zlasti v zvezi z začasno prekinitvijo nekaterih obveznosti iz Sporazuma. Skupnost lahko v zvezi z zadevami, ki spadajo v okvir Pogodbe Euratom, sprejme enostranske ukrepe v primerih in pod pogoji iz členov 718 in 719 Sporazuma o trgovini in sodelovanju. Zadevni enostranski ukrepi zadevajo delno ali popolno začasno prekinitev in delno ali popolno odpoved sodelovanja Združenega kraljestva v programih Unije.

(3) Če bi morala Skupnost zaščititi svoje interese pri izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju, bi morala biti sposobna hitro, sorazmerno, učinkovito in prožno ustrezno uporabiti instrumente, ki so ji na voljo, pri tem pa v celoti vključiti države članice. Zato je treba določiti pravila in postopke, ki urejajo sprejetje enostranskih ukrepov pri uveljavljanju pravic Skupnosti v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju.

(4) Enostranski ukrepi bi morali biti omejeni na to, kar je nujno potrebno za doseganje njihovega namena, pri čemer je treba upoštevati dejansko ali potencialno škodo za interese Skupnosti, ki izhaja iz posameznega primera. Izpolnjevati bi morali pogoje iz členov 718 in 719 Sporazuma o trgovini in sodelovanju.

[5] UL L 149, 30.4.2021, str. 10.

(5) Pravila in postopki iz te uredbe bi morali biti v razmerju do vseh določb prava Skupnosti, ki urejajo isti predmet urejanja, *lex specialis*.

(6) Da bi ta uredba še naprej ustrezala svojemu namenu, bi morala Komisija v petih letih od začetka njene veljavnosti pregledati njena področje uporabe in izvajanje ter o svojih ugotovitvah poročati Svetu in Evropskemu parlamentu.

(7) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe ter zlasti za zagotovitev hitrega, učinkovitega in prožnega uveljavljanja ustreznih pravic Skupnosti v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje enostranskih ukrepov ter za njihovo uveljavljanje, kakor je to potrebno v notranjem pravnem redu Skupnosti. Navedena pooblastila bi bilo treba razširiti tudi na spremembo, začasno prekinitev ali razveljavitev sprejetih ukrepov. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[6]. Ker predvideni ukrepi vključujejo sprejetje splošnih aktov, bi bilo treba za sprejetje navedenih ukrepov uporabiti postopek pregleda. Kadar je to v ustrezno utemeljenih primerih potrebno iz izredno nujnih razlogov za ustrezno zaščito interesov Skupnosti, bi morala Komisija sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

(8) Opravljeno je bilo prostovoljno posvetovanje z Evropskim parlamentom, ki je podal mnenje[7] –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1
Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba določa pravila in postopke za zagotavljanje učinkovitega in pravočasnega uveljavljanja pravic Skupnosti pri izvajanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini in sodelovanju).

2. Ta uredba se uporablja za naslednja ukrepa, ki ju Skupnost sprejme na podlagi členov 718 in 719 Sporazuma o trgovini in sodelovanju:

(a) začasno prekinitev uporabe Protokola I k Sporazumu o trgovini in sodelovanju v zvezi z enim ali več programi ali dejavnostmi Skupnosti, ali izjemoma njunimi deli;

(b) odpoved uporabe Protokola I k Sporazumu o trgovini in sodelovanju v zvezi z enim ali več programi ali dejavnostmi Skupnosti, ali izjemoma njunimi deli.

Člen 2
Uveljavljanje pravic Skupnosti

1. Komisija je ne glede na določbe prava Skupnosti, sprejete v skladu s členi 7, 47 in 48 Pogodbe Euratom, pooblaščena, da z izvedbenimi akti sprejme ukrepe iz člena 1(2) te uredbe in jih uveljavlja.

---

[6] Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

[7] […]

2. Komisija je pooblaščena, da z izvedbenimi akti spremeni ali razveljavi ukrepe iz člena 1(2), točka (a).

3. Država članica ali države članice, ki imajo konkretne pomisleke glede bistvenih sprememb pogojev iz člena 718(1), točke (a) do (c), Sporazuma o trgovini in sodelovanju, lahko od Komisije zahtevajo, da začasno prekine sodelovanje Združenega kraljestva v zadevnem programu ali programih Skupnosti v skladu z odstavkom 1 tega člena. Če Komisija taki zahtevi ne ugodi, o razlogih za to pravočasno obvesti Svet.

4. Izvedbeni akti iz odstavkov 1 in 2 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 3(2).

5. V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih Komisija v skladu s postopkom iz člena 3(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 3
Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor Združenega kraljestva. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 4
Pregled

Komisija do [Urad za publikacije: vstaviti datum pet let po začetku veljavnosti te uredbe] Svetu in Evropskemu parlamentu, predloži poročilo o uporabi te uredbe.

Člen 5

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik